

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . . . 4 frt
 Fél évre . . . . . 2 frt
 Negyed évre . . . . . 1 frt
 Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadhatók:
 Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bácsban: Schalek H., Dukas M., Oppel A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brünben: Stern M.

Nyilttér petitsora 10 kr.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztai önszegélyző szövetkezet”, a „Csaktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Az orvos társadalmi állása.

I.

Midön Ybsen Henrik, a híres norvég írónak »Társadalom támaszai« című színi műve diadalutját tartotta a művelt continens színpadain, úgy a kritikusok, mint a művelt szemlélő publikum elismerte a műremek koncepczióját, bámulta az erős, élénk jellemzést, a nyelvezet egyszerűségét, az ügyes bonyodalom-szöveget — egy befejezett remeket szemlélt abban a műben, mely daczára irodalmi előnyeinek, az irodalmi érték általános elismerésének nem aratta azt a sikert, mit megérdemelt volna.

Mi az oka, hogy egy remekül kidolgozott, gyönyörűen kidolgozott, maradandó beccsel bíró kulturtörténeli mű nem aratott teljes és osztatlan elismerést? Ezen kérdésre a választ, azt hiszem, legjobban megadja az egyszeri cigány esete: Egy hivatását lelkesedéssel betölteni igyekvő lelkész nemes feladatává tette magának az emberiség páriáinak szívélbe vallási érületet csepegtetve megnyerni azokat a civilizációknak. Fáradtságot nem kimélve közéjük ment, hogy a vallás ígéire tanítsa és a jó utra térítse őket.

Ugy látszott siker koronázta fáradságát, mert egy nap beállit hozzá a cigány, hogy meggyónjék.

A gyónás töredelmes, elmondja, miket vétett embertársai ellen, hányszor, mily körülmenyek között és kiknek tulajdonát vette jogtalanul birtokába.

A lelkész megható szavakkal ecsetelte minő bűn más szegény embernek fáradtságosan gyűjtött tulajdonát elsajátítani és mennyi megbánás, mennyi vezeklés szükségese. hogy a mennyei Atya bűneit megbocsássa. — Rémtölve hallgatta a cigány, mily nagyok bűnei, elijedt bűnei nagyságának tudatában önmagától is, de másik pillanatban felébred benne az ember maga húságában, ai nem tűri, kézzel lábbal védekezik, hogy olyannak ismerjék, a minő valóban. »Nem én vétkeztem, tisztelendő uram, csak a példát adtam én, csak az utmutatás ered tőlem.«

Igy vagyunk mi emberek a lángelkü író remekművével szemben is.

Nemes lelkesedésében javítani akarja a társadalmi élet hibáit, bűzhödt voltát leplezlenül feltárja, hogy attól elundorodva elforduljanak.

Reális igazság minden szavában, keserű szemrehányás minden betűjében, realismus minden mondatában, idealismus csak a szívében, csak a czéljában. De mert csak a realismus látható, mert csak az igazságot olvassa minden szépitgetés nélkül a mai társadalom bűnös fejére, nem tet-

sztelt úgy a mű, mint amennyire megérdemli.

Idealismust követel minden társának gondolataiban, cselekedeteiben, hogy annak kellemes, hűsítő árnyában kényelmesen végzezhesse realis czéljaival, törekvéseivel azt az aknamunkát, melylyel az idealismus gyenge fáját aláassa. És ha tetten érve fejére olvassák hibáját, kész a védelem: »Nem én kezdettem, nem én találtam fel, hogyan kell az élet küzdelme között az ifju korból még meg maradt idealismus foszlányait is realis érdekek Molochjának áldozatul hozni, nem én találtam fel, hogyan kell a megélhetésért vívott harcban a szép és nemes iránti érzék kárát, ennek háttérbe szorításával az anyagi érdekek által megjelölt uton mozgosítani az állattól épen nemesebb életcél, nemesebb érzés által különböző embernek minden igyekezetét, minden törekvését.«

És a ragály terjed feltartóztathatlanul és mindinkább fogy azon kevesek száma, kik az élet küzdelmei daczára idealis érzésüket, lelkesedésüket még nem adták fel.

Fogy különösen a társadalom azon osztályában, mely nagy szellemi tőke mellett hivatásánál helyesen és nemesen fel fogott czéljánál fogva legnagyobb mennyiségű idealismust, kell, hogy magában foglaljon, — fogy az orvosi karban.

A „Muraköz” tárczája

Pandur Laczi.

— Elbeszélés. —

Abban az időben történt — röviden elbeszéltem — mikor Sobri, a szép vezér, leghatalmasabb volt. Szívesen tartózkodott a kaláni pusztán, mert bármennyire szétzavarták embereit, ott mindig akadt három, ki eldugdosta, kezére járt dolgaiban. Az egyik a vén Dombfűrő Balázs, a kaláni major számadó kondása, a másik kető két legényfia: István és Marci. Mind a három híres pinceszervőz a kitanult mestere a tolvajtudományok. vashól volt mindegyik, aczéhlől inkább, mely nem fog rozsdát az őz főgyes harmatos fűvében, feneketlen mocsár iszalagos vizében, farkasordító hóvizatarban. — Tudják jól, merre veszik meg a makkonhizott ártant paszszus nélkül, hol állhatnak meg vele nyugvársra, ha a Gücejből a Bakonyokat vitt az utjuk. De a maguk csordájáról szót nem adtak bármikor, a becsületért, a melyre szüksége volt a családnak a leányért. — Nehéz annak a szépségéről szót adni. A mi szép van szétosztva fiatal erdőn, virágos mezőn, mind rápazarolta a jó Isten: a sugár fenyőnek déczeg hajlós törzsét a növéssére, fekete bogárnak a színét a szemére, piruló mogyoró baroságát arczára, éretet aper színét két szép ajakára. Mikor még élt az édes anyja, szelid, ájtatos képű, anyas leányka, de mióta árva, azóta második természetévé lett a legényvirtus. Nem is esoda. Őles hó-

ban, fagyos hidegben nem egyszer vitte bátyjai után kopasz erők útján messzeségben át az eleséget, meg vissza, hogy véresre csókdosta arcát a csilingelő zuzmára. Hányszor kellett rejtegetni bátyjait, apját, egész sereg rossz embert.

Volt ifju deli szeretője, Csótár Sándor a bajsai jubász legénye. Megszerették egymás szépségét, jószágát, találkoztak ritka vasárnapon, sátoros ünnepen, az öreg Balázs megbámulta benne csendes, jámbor, békés természetét, csak kakasításnyira volt már az esküvőjük. De hát minden boldogságnak akad irigye. Mint a méhek, három határból, nagy messze vidékekről jöttek keről, kiket Kalánra csalt szépségének hire. Volt köztük nem egy nagy telkes gazda, meg szegény pásztoreMBER. Da mind jó, tisztességtudó, nem szaladt olyan szeker után, mely nem veszi fel. E ballagott vissza a merről jött, ha nem törölték meg előtte a székét, melyre ült. Csak egy maradt a sok közül, a kinek pedig legkevesebb jussa lett volna várni szeretetre, mert bizony csak a csufszó illethette a legény névvel. Istentelen, romlott ember volt a gazdag bajsai bíró fia, Téglás Laczi. Persze, azt hitte ő kigyelme, hogy majd oda vágyik a szegény leány a módos portára! Mikor aztán látta, hogy családott, nagyon csalódott, úgy tett mint a legtből rossz ember, askálódott, turkolódott Csótár Sándor ellen, a vesztére tört, a hol csak tehetett. Szegény Sándor olyan lett azután, mint az üldözött vad. Először hittegette, hódigatta, hogy így-úgy — de magára hagyod a babadát Sándor. Hej, pedig tudod, a templom se őri meg a leányt, ha ölelésre vágyik, csök után szomjazik! Az apja, a két bátyja mind rossz, a lányában is a vén Dombfűrő tolvajvere futkos, szereti, a mi tilos, ha csök is. Nézz utánna, fényes nappal, vagy éjféli tájon, hátha lopdossák a

becsületet. Hiszen olyan ez a birkaállat, hogy napestig is eláll, ha el nem lödöd. — Eredj Sándor, javadat akarom!

A legény elgondolkozott. Nem hitt, de hát olyan a féltékenység harangja, hogy ha egyszer megcsendült, addig cseng-bong, míg a megnagyodott szív el nem állítja. — Ezt a nyáját féltse, őrizze, a mely nem az övé, míg azáltal egyetlen kincset rabolják el idegen emberek! Elment, ott hagyta a nyáját önmagára, még a kutya sem őrizte. Ő elment a lelki nyugadalomért, utánna sompolygott a Kivagy azért a darab contárt, mit Erzsikétől szokott kapni. Sietett vissza, de a nyáját nem találta helyén. ott csilingelt a vezérű harangja a bajsai bíró udvarán. No most! Fizess bojtár, nagy a kár...

— Nem tudok fizetni bíró uram, csakasson el. Hanem fának megfizetek és megfizet a jó Isten is a nyomorúságáért!

Kikapott az uraságnál, belekerült a börtön sötétségébe, mitől rettegett mindig. Pedig a börtön olyan, hogy penészt kap annak a becsülete, ki belekerül; valami bélyeg kerül a rab homlokára, nehéz azt onnan lemosogatni gyónással, megbánással.

Téglás Laczi újra ott lézengelt a kaláni pusztá körül, talán most nem karmol a vércse, hüvösön a párja. Azt mondják az őrdög szépszevu: Laczinak is csupa méz volt a beszéde. Még is megemlegette azt a feleletet, mit Erzsike a pupján patogatott ki az apja karikáival. De azért nem nyugodott meg. Űzőbe vette Sándort, hajjani fogja, megrontja, megöli, ha addig el is. — Hová is menne az a szegény legény, ha szabdjára eresztik is? A börtönből kikerült ember

A mai kor orvósát nem lelkesíti többé az idealismus, nem a humanismus, hanem munkára egyedül az a szörny serkenti, melynek fenekellen gyomrába rakja le minden tudását, egész szellemét, minden érzését áldozatul — az érdek.

És ezt tudva nem lehet jogos a panasza, hogy az orvosi hivatás nem áll többé azon magas piedesztalon, melyen azelőtt, hogy az orvosi kar nem áll többé a közbecsülés azon magas fokán, melyen elődeink korában büszkélkedhetett.

Megrontották a kar tekintélyét maguk az orvosok, midőn tudásukat, mint kereskedő a portékáját, faluról-falura hurcolva, dobbal és sippal hirdetik, hogy »ki vesz! annak lesz! 50—100 kr. az ára!»

Midőn nem a tudás nagyobb fokával, hanem a hatalmasabb reklámcsinálással igyekeznek portékájuknak nagyobb kelendőséget szerezni és biztosítani; és midőn az idősebb kartárs a fiatalabb bátortalanságát és esetleg tapasztalatlanságát felhasználva, tudását a laikus előtt becsmélve nem hogy magához felemelni igyekeznek azt, ki nemes törekvéseiben utódja lenni hivatva van, hanem inkább önmagát is lealacsonyítja a tisztelet, a becsülés azon kezdettőlges nivójára, honnan az a fiatal, törekvő ember most már kétszeres erőfeszítéssel bír csak felemelkedni.

És ki még tovább akarná kutatni az okokat, annak tanácslom, menjen el Tapolczára, hol egy Dr.-nak titulált, orvosnak csufolt egyén a szegény paraszt tudatlanságát felhasználva szabadon! és bizonyára tudásával és meggyőződéssel ellentétben, de 50 kr. jövedelem reményében fennen hirdeti tülökkel kezében: »Itt az universalis gyógymód! Jöjjelek ti ostobák, kik elég balgák voltok az orvos által rendelt gyógyszertől várni felgyógyulástokat, 10 köpü segélyével kiszivatom a testetekben keringő rosz vért és az öreg ifjává, a beteg egészségessé lesz varázsolva.« (És a hatóságok a szegény félrevezetett nép érdekében nem tehetnek ez ellen semmit?)

És mind ez történik azért, hogy midőn büszkén verdesik mellüket, onnan csengőbb érczpengés üsse meg fülét annak, ki minden fémmel becsebb és drágábbnak — az érzés és nemes gondolkodásnak kutforrását keresi azon helyen!

Kevesebb realismus a gondolatokban

olyan mint a mankónjáró, nehezen jut szolgálathoz, majd eljár erre-arra, próbálja. Messze nem szállhat el, itt tartja a szive, lelke. A három Dombfűró magánál tartja, azok meg már ugyis megérnek maholnap az akasztófára, lehull velők a Csótár gyerek is. Mert bírnia kell azt a szép leányt, élethalál árán bár. Csótár Sándor kikerült a börtönből, Téglás Laci pandurnak öltözött. Az bekopogtatott régi urához, térden állva kérte régi helyét, elmesélte, hogy esett meg rajta a szegény; csak még egyszer vegye vissza! Hej, az a bűnsike uraság akarta, hogy ő rosz ember legyen, az úzte ki a becsületlen emberek közül, mert ráhallgatott Pandur Laczira. — Elment a meddig isverte a tájat, majd csak kerül valahol még helye. De hiába. Az éhség aztán, meg a nyomoruság oda vitte a kaláni majorba a szeretője mellé, a Dombfűrók közé. S mikor Erzsikével oltár előtt megakadt, mintha a rosz élelet is jegyet váltott volna.

A hiba megeseit, kicsiny jelentéktelen bűn, de megnőtt akkorára, hogy egy év után már rováson volt a neve a bírák előtt. S ha nagy volt a baj, óriásná szőlt szapult Pandur Laci, mert mióta menyecske lett Erzsikéből, még jobban mogkivánta.

Folytatása következik.

uraim! és több idealismus a tettekben! nehogy a hangzatos frázisként használt idealismus nagyon ritka fátylán keresztül kikilógjon az anyagi érdek határán küli üldözésének eljlesztő csunya lólába!

És az első kellék, hogy az orvosi kar szellemi tökéjének megfelelő irányban felemelkedjék a köztisztisztelet azon magas polczára, melyen elődeink korában volt.

Dr. Korein Adolf.

Közgazdaság.

Hogyan kell mézet szűretelni anélkül, hogy a méheket megfojtanók?

(Folytatás.)

Lezőkkentvén tehát a kasokat, a felső kas karimájánál összegyülekezett méhek mind bele potyannak az a'só üres kasba. Ekkor vissza fordítjuk a két kast szétválasztjuk és az üres kast a melyben most az egész méhtörzs benne van — oda tesszük a kidobolt kas helyére; hogy a netalán kint kóválygó méhek is, mind haza tudjanak találni.

Van egy más módja is a kidobolásnak, a melyet Nagy Zs irt le bőbben a Méhészeti Lapok 1888. évi 3. számában. A nélkül, hogy a kasokat összekötönnök, nyílt kasokkal is sikerül a kidobolás. Ugyanis: a telt kast egy székre, a karjához támasztjuk; vagy pedig egy lukas asztalba harántosan állítjuk; hozzá illesztjük az üres kas karimájának a szélét. Majd a dobolást két vesszővel megkezdjük

Először csak 1—2 percig dobolunk, azután időt engedünk nekik, hogy mézzel szivják magokat tele. Majd folytatjuk a dobolást mindaddig, míg átmennek az üres kasba. Hogy könnyebben átmenjenek czé'szerű a kast melissával belől megdörzsolni. Ugy szintén a lépek közé, egy vékony nád csővel, hideg levegőt fúvni. Ezen kidobolásnak az az előnye, hogy az anyát megláthatjuk és ki is foghatjuk.

Ekként kidobolva lévén a mézes kas, minthogy abban alig van 10—15 méhe — ezek már nem veszélyesek; s így a mézet most már egész könnyűséggel ki lehet vadosni. Kivagdoszuk a méznek a felét; és pedig elkezdve az alától fel egész a csucsig. A másik felét meg hagyjuk a méheknek télire. Azonban csak abban az esetben szabad a felét kivagdosni, ha a kas sulya legalább 20 klgm-ot nyom; ellenkezőkép kevesebbet; mert a méheknek mindig kell hagyni téli élelmül 10—12 klgm mézet. Kevesebb lévén 20 klgm-nál a méz, akkor kevesebbet szedünk ki; ha pedig több, akkor többet. Megjegyzem itt, hogy ezen műtét mindig csak este felé történhetik. mik r a méhek nyugvásra térnek. Mert ha nappal cselekednők azt, akkor számtalan méhe oda jönne a méz szagra és nekünk alkalmatlanokdnék. Ha több kas kidobolandó is kimetelendő, akkor okvetlenül zárt helyen tegyük azt; mert akkor nappal is kell dolgoznunk; hogy legyen időnk mind kiszűretelni.

Kivagdosván a lépek felét: estére azután mindegyik kast a helyére vissza tesszük. Ugy azonban, hogy azon kast, a melyikben most a kidobolt méhek ideiglenesen vannak, előbb hozzá ütjük a padhoz, hogy a méhek a padhoz lezökkenjenek; majd a régi, de már kivagdosott kast a tetejébe helyeztük. A méhek abba felhúzódnak és éjjelen át, a szétfolyt mézet összegyűjtögetik, rendbehozzák úgy, hogy

reggelre legkisebb hire sincs annak, hogy itt méz folyt; azért is rablóméhek nem fogják azt megtámadni. Így történik a szűretelés.

Most következik, hogy miként rendezzük be télire az így megszüretelt méhekásokat.

A lépek felének kivagdosása folytán a kas egyik oldala üres maradt. Ha ezt így hagyjuk télen át, az oda behúzódtó hideg levegő a meghagyott lépeket is folytonosan hűteni fogja úgy, hogy az azokra telepedt méhek nem tudván magokat kellőkép elszigetelni — tolyton fázni fognak. Ennek eljéjét veendő, télre ezen itt támadt hézagot száraz sarjuval, vagy mohával, kitömjük. Hogy azonban ezen tömőanyaggal a lépeket meg ne sérttük, illetőleg, hogy a méhek abba bele ne keveredjenek, nagyon czélszerű lesz a lépek mellé egy vékony deszkát, vagy tábla papirost (pappen-dekel) oda illeszteni, és a tömöléket a mellé tömni. Így televén ki a méhek; — tavasszal majd ezt a tömöléket ki szedjük; hogy a méhek az ott maradt hézagot kiépítsék.

Jövő őszre meg majd a másik felét vágjuk ki a lépeknek; s így azután a lépeket is minden második évben megújítjuk.

Végére jutottunk ekként méhészkedésünknek. Így lehet a közönséges kasokkal is okszerűben akként méhészkedni t. i. hogy méheink ne rajozzák magokat a gyon; hanem egy egy rajt adván, mind erős méhtörzsünk legyenek, a melyek sok mézet tudnak begyűjteni. Viszont egy méhecsalódot sem ölvén meg, nem szükséges, hogy sok rajra ásitozzunk; úgy is fognak azok szaporodni. Azonban van még egy más hasonnemű módja a méhészkedésnek; mely biztos sikert biztosít.

(Folyt. köv.)

Dömötör László

méhészeti vándortanító.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Ő Felsége** a király születésnapjának évfordulóján reggel 9 órakor a r. kath. plebánia templomban, 10 órakor pedig az izr. imaházban isteni tisztelet tartatot, melyen megjelentek a Csáktornyan székelő hivatalok képviselői és a nagy közönség.

— **Ő Felsége** születésnapjának ünnepét M-Csány (Goricsán) község polgárai is méltóan megünnepelték. Különös tiszteletet érdemel fűdő Kengyelics János plebános ur, ki Buday Sándor ügyes orgnakísérete s karmester-sége mellett az odaváló ifjuság által alakított ének-kar által előadott magyar énekek mellett hála istenitiszteletet tartott.

— **Miniszteraink** közül Baross Gábor, és Josipovich kíséretükkel e hó 15-én reggel 6 órakor külön vonaton Csáktornyára érkeztek s innen a zagoriai vasuton Zág-rába indultak a mezőgazdasági kiállítás megnyitására.

— **Csáktornyan** a zalamegyei gazdasági egyesület az ősszel kerti termény- és gyümölcskiállítást s tenyész-állat díjazást rendez.

— **Új ügyvéd** Csáktornyan. A zalamegyezegi ügyvédi kamara közhírré teszi. miszerint Bezéthy István perlkári ügyvéd lakhelyét Perlakról Csáktornyára teszi át.

— **Csáktornya-ukki** vasutvonalon létesítendő új menetrend ügyében tett felterjesztést a megyei közigazgatási bizott-

ság a kereskedelemügyi ministeriumhoz A tervezet szerint Csáktornáról egyenes összeköttetés létesítenék Budapestig s vissza. E vonat indulna Csáktornáról reggel 3 óra 33 perczkor, Budapestre érkeznek este 8 óra 55 perczkor. Budapestről indulna 8 óra 40 perczkor reggel, Csáktornyára érkeznek 10 óra 5 perczkor este. Egy másik vonat Egerszegről Csáktornyára érkeznek 10 óra 5 perczkor reggel s Csáktornyáról Egerszegrre indulna 4 óra 15 perczkor délután

— Botrány. A dráva-vásárhelyi káplán hazafiatlan tette tartja igaztosságban vidékünk lakosságát. Az oda való tanító néhány, Dráva-Vásárhelyen lakó csáktornyai áll. képezdi és polgári isk. tanult a magyar templomi énekekre és a hymnusra tanította meg, hogy Ő Felsége születésnapja alkalmából a templomban énekeljenek. A főpróbát e hó 17-én saját lakásán tartotta, mire a káplán elkezdte a tanító alakait verni s kiabál, hogy ő nem engedi meg, miszerint a templomban magyarai énekeljenek. Azután utca hosszat kiabált s a népet a tanító ellen igatta, mondván: ez nem Magyarország, hanem Horvátország, itt horvátul kell énekelni s egyszerűen leittotta a tanítót a kórusról, ha magyarul mer énekelni. A tanító a káplán tiltakozására nem ment magyarul énekelni s a mise horvát nyelven tartott meg. Az egész község fel van larmázva. Tudósítás szerint ez a tényállás, ami valóban elszomorító dolog. A tény maga, hogy egy magyarországi hitközségi káplán letiltani merészelte a magyar éneklést, már elég fontos ok a beavatkozásra; de ha igaz — amiben nincs okunk kétkedni — hogy a népet Magyarországra ellen igatta. oly komoly eset, mely szigorú eljárást követel. Felhívjuk az illető hatóság figyelmét ez esetre és a sürgős intézkedés megtételére, hogy a magáról megfélemezett káplánok-nak mielőbb elvegye méltó jutalmát!

— **Lovas kaszárnya** Csáktornán. E hó 15-én Zágrábból egy műszaki ezredes azon megbízatással érkezett Csáktornyára, hogy megkérdezze a várost, vajon halandó volna-e lovas katonaság számára kaszárnyát építeni? A város előjárósága a kérdésre egyh. ngulag igennel felelt s határozatát jegyzőkönyvbe foglalva átadta az ezredesnek. Ugyanő megtekintelte a kaszárnyának szánt helyet (legelő, Ujvári utca végén), érintkezésbe tette magát a járás főszolgabírájával s a járásorvossal, aki az egészségügyi viszonyok felől tett kimerítő jelentést. Bevárjuk az ügy további fejlődését, mielőtt a dologhoz érdemlegesen hozzászólnánk, de nem mulasztjuk el már most is örömlünknek kifejezést adni Csáktornya városát érendő szerencse fölött. A város képviselőtestülete van hivatva, ha döntésre kerül a sor, hogy Csáktornya haladás érdekében megragadjja a most kínálkozó alkalmat. Látszólag nagy lesz az áldozat, melyet a városnak hoznia kell, mert 3—400 ezer forintól van szó, melyh. z a katonai kincstár évi 22—25 ezer frtnyi bérszeggel járulna. De ennél nagyobb az összeg, melybe mintegy 600 katoná, 20—30 tagból álló tisztikar és 600 ló eltartása és ellátása kerül. Ezzel együtt a 3—400 ezer forintnál többet forgat a városban. Elhhez járulnak évenként az ezred, dandár s eselleg nagyobb manőverek, amik itt fognak tartatni. Ezen anyagi házon mellett a városnak jövőben való emelkedése és élénksége szintén számításba veendő. Hogy a katonaság részéről kezdeményeztetett ez ügy, az a kitünő terep- és talajviszonyoknak köszönhető, de városunk derék bírja s tanácsa már Ő Felsége itt létekor s később is kérelmeztek katonaságot. A kérdés aktuálissá lett, kívánjuk városunk jól felfogott jövője érdekében, hogy mielőbb ténynyé váljék! Megjegyezzük még, hogy a Zagránban szétszórt uhánus erred fele helyezettnek el a csáktornyai laktanyában.

— **Jóth János** zongora- és Friedmann József hegedűművészek szept. 12-én városunkban hangversenyt rendeznek. Az érdekes műsört később közöljük

— **Tanügy.** Kir. tanfelügyelő a közigazg. bizottság folyó havi jelentésében előadta, hogy a miniszter megengedte, miszerint a Nagyfaluban és Százok muraközi községek tanköteleseinek felállítására, két tanerővel beirandó állami iskola tényleg Nagyfaluban építtessék fel. Egyidejűleg a terv és költségvetés elkészítését elrendelte. — A nyári iskolázást tűző alsó-muraközi községek közül meglátogatta az alsó-domborui és alsó-vidoveczy r. k. iskolákat. — A tanév folyamán Koltor községben megnyitott izr. iskola viszonyairól meggyőződén, a szükségeknek mutatkozott intézkedéseket a helyszínen megtette. — Meglátogatta a teljes befejezéséhez közel álló légrádi r. k. iskolaházat. — A Szent-Rókus pusztán Jánosfalva és Kristóffalva csatlakozásával tervezett új iskola a Miklavecz, Ferencfalva, Mura-Szilvágy, Felső Királyfalva, Mura-Szent-Kereszt községek iskolázásának szervezése értelmében leghathatósabb intézkedések megállapítása, nem különben a földrajzi és helyi viszonyok elbírálása céljából a felsorolt községeket meglátogatta. Ugyancsak a dologi és személyi viszonyok rendezése céljából volt Mura-Szerdahelyen és Mura-Siklóson. — A felső-muraközi hegyvidéken még eelőben szükséges és Királylakon felállítani tervezett új állami iskola ügyében a miniszterhez felterjesztést tett. — A vállás- és közoktatásügyi miniszter a perlaki állami elemi fiu- és lányiskolánál a tizedik tanítói állomás rendszeresítését elrendelte s azt egyidejű kinevezés útján be is töltötte. — Kir. tanfelügyelő bemutatta a már négy tanerővel működő légrádi r. k. iskola négy tantermet és négy tanítólakást magában foglaló monumentális új helyiségének rajzát és az alapköben elhelyezett emlékiratot. Légrád város hazafiai áldozatkészsége meleg elismeréssel vétetett tudomásul, az emlékiratot a közigazg. bizottság irattárban megőrzés végett elhelyeztetnek. — Előterjesztett a vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata Nyírvölgy és Szent-Ilona muraközi községek iskolázása érdekében. A kir. tanfelügyelő által benyújtott adatok alapján a miniszterhez az államilag segélyezett iskolák közé való felvétel céljából felterjesztést teteltek.

— **Az alsó-landrai önk. tűzoltó egylet** zenekara e hó 20-ra hirdetett hangversenyt ma, 23-án d. u. 5 órakor, a „Fehér galamb» kert helyiségében fogja megtartani.

— **Városi közgyűlés.** Csáktornya város képviselőtestülete f. hó 22-én közgyűlést tartott a következő tárgysorozattal: 1. Az 1892. évi költségterv. 2. A „Hattyu» vendéglő épületének eladása és a baráka épület elpusztítása. 3. Sétáló megszerzése. 4. A közbiztonságra vonatkozó szabályok és díjak megállapítása. 5. Állatorvos és szolgái állások rendszeresítése. 6. Községi közmunka váltás megállapítása. 7. A hevívadászok pénteki napra való áthelyezése. 8. Tiszti beszállásolás rendezése. — A hozott határozatokat következő számunkban fogjuk közölni.

— **A Muraköz-hegyvidéki áll. népszkolák** Értesítője az 1890—91. tanévről megjelent. Összeállította Horváth Gyula igazgató. Magában foglalja a stródi és a stródi fűrészház tartozó községek 4 állami iskolájának kimutatását. E községekben 8 tanító és 1 hitoktató működött. Az egész lara iskolába járó gyermekeinek száma 393. A jövő tanév november 3-án kezdődik. Az értesítő, tekintettel az ottani viszonyokra két nyelven jelent meg.

— **Megyei hírek.** Ő Felsége Mura-köz-Dráva-Szent-Iván község részére túllott czélokra 60 frtot adományozott. — Gr. n. Gyula dr. budapesti gyakorló ügyvéd a zala-egerszegi törvényszékhez jegyzővé nevezetett ki. — A megyei igazd. egyesület a f. évben általadjazást tart Tapolczán kerii termény- és gyümölcskiállítás kapcsolatos tényesszállat díjazást Csáktornyan, szántóversenyt és vetőmagkiállítást Sümeghen. A Balaton mellékén alakult filoxera ellen védekező egyesület czéljaira 300 frt segélyt, a kis gazdák részére beszerzendő jó vetőmagra forgatóképeként pedig a keszthelyi gazdakörnek 500 frtot adományozott. — A z. s. z. gróti szárnyvonal alapunkája egy hó alatt készen lesz. — A keszthelyi baromvásár a száj- és köröm-fájás miatt betiltatott. — A balatonfüredi fűrdőt e hó 4-ig 1912-en látogatták meg. — Mátyás János f. h. 8-án tartotta Keszthelyen arany-miséjét. — Huber Győző tapolczi órák egy éves kis leánykaja e hó 12-én a konyhában levő vízzel telt vasfalekka fűt. — Nagy-Kanizsán Letlinger Kelemen, kiérdemült tart. főnök e hó 8-án, Kemény József, kisdédóvó pedig 11-én meghalt. — Mihályfalva postahivatal nyitottat, vezetője Fraszt Luiza k. a. — A balatoni partok jövője. Beksics G. orsz. képviselő a földmívelési miniszterhez emlékiratot intézett, melyben a balatonparti telepítéssel foglalkozik. Fejteti, hogy a veszprémi és zalai tönkment szőlősgazdák saját érdekeik ellen cselekszenek, mikor nem akarják a somogyi homokpartok birtokosainak bérleti ajánlatát elfogadni, pedig a somogyi part igen alkalmas a szőlőművelésre. Ha a tulsó part mívelésébe belefognának, megátalható lenne kivándorlásuk Slavoniába és Amerikába.

— **Hazai hírek.** A „Magyar-Egylet» hovatovább nagyobb hódításokat tesz a fővárosban; nyolcz nap alatt 3000-an irták alá a gyűjtőleveket. Az aláírók közt a társadalom minden osztálya képviselve van. u. m. orsz. képviselők, írók, ügyvédek, bírák, orvosok, kereskedők, iparosok. Érdekes, hogy a vendéglősök közül mintegy harminczan léptek be az egyletbe. Az egylet általuk közgyűlése előreláthatólag 4—5000 taggal — szept. hó elején tartatik meg; mely után mellőzve minden erőszakoskodást, csak békés és törvényes eszközökkel nyomban megkezdik a gyárosító működését. — A Mátyás-templom harangja. Hornig br. veszprémi püspök 50 mázsa harangot ajándékozott a Mátyás-templomnak, mely általa felszenteltén, e hó 15-én szólat meg először. — Óriási eke. Zólyom város nevezetességei közt érdekes egy óriási eke, mely egyszerűen elszórt deszkák s 100 ökröt kellett eleje fogni, hogy a Garam medrét kikotorják vele. — A nagyváradi iparosoknak kiállításával összekötött zászlószentelési ünnepélyt s az iparos ifjuság IX. vándorgyűlését e hó 16-án tartották meg nagy részvét mellett. Zászlóváry Salm polgármesterne volt, a felszentelést pedig Schlauch Lőrincz püspök végezte. Szökeget vertek be személyesen vagy megbízottjaik által: József főherczeg, Kossuth L., Vay Miklós br., Tisza Kálmán, Irányi D. Zichy Jenő gr. Kaas Ivor br. stb. — A zágrábi mező- és erdőgazdasági kiállítás e hó 15-én nyitotta meg Khuen-Héderváry Károly gr. horvát bán, Baross és Josipovich miniszterek s a polgári és katonai notabilitások jelenlétében. A kiállítás hű képét adja az ország mezőgazdasági és erdőzeti produktójának; állítottak ki iparos munkákat is. Ohajtandó volna, hogy gazdáink és iparosaink közül minél többen látogassák meg. — A magyar orsz. tűzoltószövetség aug. 16-án Sopronban jött össze X. közgyűlésére. Együttal tűzoltószerek kiállítás is volt, mely igen sikerült és a szakemberekre nézve ki valóan érdekes volt.

Egy jó házból való ifju F i s c h e l F ü l ö p helyb. könyvnyomdájában mint **TANONCZ**

alkalmazást nyerhet. 3—4 közép vagy polgári iskolát végzett tanulók előnyben részesülnek.

Bővebbet lapunk kiadóhivatalában.

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JOZSEF
Főmunkatársak:
A KÉPEZDEI TANÁRITESTÜLET TAGJAI

S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sva pošiljke tičuće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i računa računaju.

za horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki Otijeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga družtva“, „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Vrednost delavnosti.

Priredil: GLAD FERENCZ.

„Iz obilnosti zlata i srebra prvlje se bude koja zemlja osiromašila nego obogatala.“ Ova je izreka čudnovita, ali je opet istinita; njezinu istinu potvrđuje historija vnoгих naroda. „Kak je došlo, tak je prošlo“, veli narodno prireće. Gdo prez truda i posla dojde do bogatstva, nezna ga čuvati.

Prez muke spravljeno blago odpira vrata razsipnosti, razkošju i mekoputnosti: pak s ovih zlah prepala su tolika mogućna cesarstva vu staro vrēme, Babilon Perzija, Rim itd. Španjolska bila je negda orsag cvetuci i ponajjakši.

Kada su vu njezinoj amerikanskoj pokrajini Peru našli bogate zlatne rude, vse je ostavljalo svoju mestriju i letelo piek morja, da se kak prvlje „obogati“. To je i pošlo za rukom prevnogim Španjolcem: iz Peru-a su se dovažali vu Španjolsku brodovi puni zlata. Pak jeli se je Španjolska tolikim blagom pomogla? Dapače joj je to zlato odmoglo; ar su ljudi prestali služiti kruh trudom i delavnostju, a bogatstvo, vu Ameriki na hitro ruku sgrnuto, hitro je i preslo.

Od onda je Španjolska vse to više prepadala, i nije se do dneva denešnjega

više oporavila: ona je imela negda 40 miliona stanovnika, a vezda ih ima jedno 14 miliona; ona je imala najtekše brodovje (barke), a vezda ima samo nekoliko brodova; njezina je trgovina i obrtnost neznaatna, poljodelstvo slabo. Stanovniki su do denes nemarni i lēni; orsag, koj bi mogel se i denes dičiti bogatstvom, komaj podmiruje svoje potreboće

Bogatstvo je samo onda pravi blagoslov za zemlju, samo onda joj povnožava moć i znamenitost, kada izvira iz delavnosti i razsvēčenosti njezinih stanovnikah.

Historija nam pripovēda o zemljah od prirode jako maćuhinski nadarenih, a popele su se na visok graduš i postale su znamenite vu historiji. Kak? Ar je prirodno pomenjkanje naganjalo na zmišljanje, na delavnost i trgovinu. Samo navađjam dvē pēlde tomu, iz stare dobe Fenicāue, a iz nove dobe Holandeze.

Naš včk po tuje osobitu delavnost i marljivost, zato i napreduju narodi, koji su poleg nje pristali; vsaki čas čujemo, da se je smislila kakva nova polešica delavnosti i trgovine. Ako ovaj duh napredka zdrži, za kratko budu vsi narodi svezani vezom obrtnosti i znanja.

Više vjekovah (stoletljah) razmišljali su vućeni ljudi, od kakvih je stvari zlato sastavljeno, i kak bi se moglo umjetno praviti. Na ovo zlatotvoštvo, na alkimiju

potrošilo se je neizmērno vnožina penez; i vućeni ljudi mislili su si, da se ov cilj more postići.

Prav je smislo kada četejemo, kaj su vse pokušali, da se dokopaju kamena mudrosti, od kojega postaje zlato, i kak su se ovejani vsanjilvci poslužiti znali ovom obćenitom slabostju, ter su grdo omele zlata pohlepne mudrijaše. Ali su se zabadava prešestni vjekovi (stoletlja) okolo toga posla vrteli; nikaj nisu opravili, stopram naše stoeletje odgonetnuo je tu zagonetku: ono dela zlato; ali ne sljepariskim mećanjem vsakojačkih stvarih vu lončehih i rećortah, nebi li se stopile vu zlato; mi smo razabrali, da je zlato stvar jednostavna element, po celo. Nego mi pravimo (delamo) zlato, pretvarajuć neznaatne stvari s razumom i marljivostju vu čudnovite rukotvorine i umjetnine.

Tak je n. pr. željezo postalo zviralische nebrojenoga blaga, neizmernoga bogatstva; vu tom pogledu moremo naše stoeletje (vjek) vsim pravom nazvati željeznim, ali vu plemenitom smislu reći. Gdo bi izbrojil vse stvari, koje se den denes od željeza prave!

Za čudo se pak, kak raste cena željezu napram tomu, kaj se dela od njega. Komadu željeza, koji vu talnici gde se je od željezne rude raztalil, košta 1 forint, raste ovak cena:

ZABAVA.

Zestank.

(Magjarski napisal Kistaludy).

VI.

Gda su došli vu Budim, bil je govor med njimi od toga, kak je najme svoju želju Rátold odkril, i kak ju je ov svesrdno prijel i vu vrēme odgodil. Bogato obskrbiv sina, odišel je Tivadar na svoje imanje.

Pređ i pod okom mudroga kralja očevidno je napredoval Mór svaki den bolje i bolje i zbog svoje prijateljnosti postal je naskoro predmet sveobćenitoga poštovanja a ne za dugo tajni skrovni polubog, kajno se zove kumir dvorskih devojakah.

Svaka si je željela, da prelēpoga, bogatoga mladića opoji s plamenom srđea svojega, vu potaji svaka je snovala prevrejanje osnovne, kak bi mogla dojt snjim do zamēre prstenah; no sve, kak da vu tom nadvisuje Jedviga, jedina kći gizdavoga plemenitaša Rátoldija; cvēt med đevčikami, okinčena sa stotimi i stotimi osebujućih kinov lēpote

Ta Jedviga odluci, i prama odluci delat počne, da predobi mladića, stojećega med šeregom predobljenikah, mirna, neteknuta, gizdava, ali je zahman metala svoju mrežu! . . .

Kak god je drugač vrsten bil umjetnik, nēje znal zmociti farbe, skojimi bi zasēnil, zamračil pitovnu spodobu ljubljene Dragice, koja mu je vu praznih časih pred očima lebdila

Blagi spomen podaval mu je krēpkomu borećemu se hranu, junački vojujućemu mladiću — spomen prošastoga veselja, traki prošaste zadovoljnosti.

To se dogodi vu vrēme, gda je do granicah magjarskoga kraljestva došel s križarskom vojskom najdićniči knez dićnih Francuzah, Bogomir Boulion Glas je posvud pretekol dićnoga viteza, i nēje nikoga bilo, gdo si ga nebi taki i videti želil.

Htjući, da nagne kroz magjarsku svoj daleki sveti put, poslal je k Kalmanu svoje poslanike, da ga zaposiju za sloboдно prehadjanje. I Kalman je hotel upoznati dićnoga viteza, pak ne samo, da mu usliša prošnju, nego i pozove viteza na breg jezera Fertša.

Boullion dojde s najizabranesimi svo-

jimi soldati i kralj ga vu svoj šator vu sla ju vupelja. Njemo obzeme čustvo onu neizbrojnu množinu gledalacah, gdano su videli, kak su se lēpo zestale i za junačko zdravje upitale dvē najobjljubljeneše velike osobe; velik je to bil utisek, koga vćini na sve onde moć gospodstva i gospodsko čustvo, gda su plesnule obedvēm podate si muževne deznice.

Ali nigdo nēje bil toliko genut, kak naš Mór; kak da je zvun sebe, gledal je visokoga viteza, koji se med svimi odlikoval s visinom i jakostju, kakti mlad hrast.

Vezda je stal ondē med svimi vu ve i lićajnosti, rekel bi jednoga preodićenjaka — bil je, kak predbitelj i vladatelj — samo držec novoga svēta.

Prsi mladića našega preleti kakti ubojna strēla nekakva želja, vu njem se pobudi volja stupiti poleg takvog muža na put nemedja ene dike; i nebi maril namah pristupiti i prijaviti se, ali odluci počekati do prve bolje zgode, da se Bogomiru predstavi i za službu preporučiti.

Nećekav dugo, samo dok je želja malo još jaća i silneša postala — za nekoliko časov tu mu je prilika! Stane pred njega i preporučiti mu se — Bullion po-

ako od njega napraviš podkove, onda vrđi 3 for.

ako od njega skuješ navadno mestersko orudje (mestriju), — onda je vrđno 4 for.

ako zleješ od njega posudje i nakit, vrđi 45 for.

ako ga razkujes na igle, onda vrđi 75 for.

ako od njega napraviš nože, onda vrđi 90 for.

ako nožiće (pelencile), onda vrđi 700 for.

ako napraviš drota i gombe, onda vrđi 900 for.

ako drugi ocelni nakit, onda vrđi 2000 for.

ako gombe za rubače, onda vrđi 6000 for.

ako pera za vurice, onda je vrđno 50 000 for.

Pol funta željeza košta koji krajcar; ali ako ga raztgneš na žiču, ova bude tenka kak dlaka i jednu milju duga, ter bude vrđta puno torinti.

Pak kak glasi ta coprana rēč, koja stvarja ova čuda? A glasi ti :

Delavnost.

Sabljom moreš osvojiti zemlju; ali zdržati ju moreš vu poseduvaniu samo plugom, sam s delavnostjum S delavnostjum vadi rudar iz zemlje rudu, pak komaj kaj izajde na videlo, već ju čeka jezzero marljivi rukah, da ju razbijaju, tale, kaju, raztežu, stiskaju.

Delavnostjum se oblada zemlj, voda ogej i zrak, ter služe kakti sluge; delavnostjum se prede zlato od lena i slame; delavnostjum se vade iz temnoga kamenatog vugljenja najljepše farbe; delavnostjum se vezda podižu narodi; vu delavnosti se

gleda ga dobro vu oko premēri ga čeloga pak mu počne predstavljati i malati velike pogibelji, koje su od ovoga puta nerazdružive.

Ali vidivši ga odlučnoga i stalnoga s prijateljnim licem, pada mu desnu ruku i reče : »Gle, budi mi, gda očeš vojni pajdaš, Bog daj, da te dika ovēkovē i pod zastavom moje vojske. Budi dēlnik mojega predobitja ili smrti naše.»

Novo življenje ljubavi i dke prebudi se vu Mōru. Teško je bilo kralju od sebe odpustiti, ali kaj od uljudnosti i poštovanja, koje je hotel dokazati Boullionu, kaj iz zroka, da nevugasi vu mladiču tak ple menite iskre ljubavi prama boju i junačtvu, dozveli i još poleg dozvole mu poda oklop i sablju.

Vu njegovu peldu ugledalo se je već mladičah, med njimi i nekoliko njegovih prijateljah Milo je bilo gledati Bogomira Boullionu, gdē se junačke krvi mladiči skupljaju pod zastavu njegovu !

Mōr s iskrenim srcem opiše čelo dogodjenje svojemu dragomu otcu i opravda vu listu prenagli korak plamteće duše okiniv ga s prelēpom bujnomo fantasiije.

(Drugiput daje).

krije sreća pojedinih dr'avljanah i celih orsagov.

Naj bude blagoslovljeno stoletje delavnosti ! Da bi Bog dal, da bi se širila vse to više i osvujila čeli svēt !

KAJ JE NOVOGA ?

Četiristogodišnjica sv. Ignaca Loyole.

Pred tjeđen dni navršilo se je 400 ljetah, kaj se je rodil v temeljitelj Ježuvitskoga reda sv. Ignaca Loyola. — Rodil te je vu varasu Loyoli na južnom kraju gorah Pirenejah, od oca Bertrama Janeza de Onazy Loyole, a bil je najmlajši izmed njegove trinajstero dēce. Ime familije izvadja se iz njezinog cudnovitog grba (cimera) — Vuk i lonec (Lobo y olla, skup složeno Loyola.) Kak je već odrasel, stupil je vu vojk-u a 10-ga majuša 1521, ranilo mu zrno vu tboru tžko desnu nogu, a to pripēčenje odlučilo je njegvo dalnje življenje. Vu to doba već je vu Nemškoj napredovala luteranska vera pak su za sigurno do njegove be-tičučke postelje doprli glasi s nepovoljnom položaju, vu koji je bila katolička cirkva dospela vu toj zemlji, a komaj kaj je ozdravil, odlučil je za početi nov, za pobolšicu cirkve posvećen život. Obleden kak najsiromaškeši bogec (prosjak, gologlav, nepočesan, plantavi (šepavi), odputil se je najprije vu mesto Montferat pri Barceloni, a zatim se proseč potučal po Kataloniji. Iz Barcelone išel je vu Rim i Venedig, a odvud se je odputil vu Pariz. Tu je izučavaj bogoslovne nauke, trpeći najveću nevolju, a kaj je potrebno bilo za življenje, pribavit si je prosjačnjem, dapače je i još druge svoje pajdaše koji su vu nevolji bili podpomagal. Ljeta 1523 septembra 4-ga pohodil je Jeruzalem. Od tud se je povrnul vu Španjolsku, da nastavi nedovršene bogoslovne nauke na sveučilištu vu Alcali a kesneše vu Salamanki. Vrativši se vu Pariz, položil je tu egzamen. Tu se je spoznal sa Ferencom Ksaverom, apostolom Indij, sa Laynezom, drugim generalom ježuvitskoga reda, Petrom Faberom i drugimi, a vsi su se pokorili njegovoj volji i njegovom žarkom oduševljenju. Vu Parizu je vpeljal malo po malo vse svoje pajdaše : vu veličajnu osnovu [planum] koju je bil zamislil, ter su se vsi složili vu z jedničkoj borbi za katoličku vėru. Vu to doba, kada je Luter dovršivaj prevadjanje svetoga pisna, a Kalvin vu Parizu zapo el svoje delo, zestali su se Loyola i njegovi pajdaš : Faber, Ksaver, Laynez, Salmeron, Bbadilla, Rodriguez — zvon Faberi sami Španjolci -- ter su 15-ga augusta se zagovorili vu Notredamskoj cirkvi vu Parizu, da se budu posvetili službi božjoj. Toga dneva rodil se je ježuvitski red. Poklam kak su se vsi pajdaši po etkom ljeta 1537. zestali vu Venediki bili su zaređeni sa svećenike ter su se zatim odpatili po Talianskoj, povsud prodekajuč rēč božju i diku novoga cirkvenoga reda. Vu Rim su prispeli Loyola, Faber i Laynez meseca novembra ljeta 1537 ter su predložili, dok su prispeli i drugi pajdaši, Papi Pavlu III. pravila (regule) novoga reda. Papa ih je radostuo pozdravil ter potvrdil pravila sa bullo Regimini militantis ecclesiae. K vuzmu ljeta 1541. bude Loyola izebzan jednoglasno generalom reda. Red je za onda sastojal samo iz deset kotrigov, a nije po papinskoj bulli smel nigdar vekši bti kak 60 kotrigov, no ta ustanova je ve bila sa tri ljeta dokinuta. Vtemeljitelj reda vumrl je petnajst ljet za tim, a vu času njegove smrti imal je red

prēk 2000 kotrigov. Ljeta 1609. preglaall je papa Pavel peti Ignaca Loyola za blaženoga, a ljeta 1622. papa Gregor petnajsti za svetoga

Samoubojstva prešestnog meseca vu Beču.

Prešestnog meseca iznosil je broj samoubojica vu Beču 36. Od tih bilo je 27 mužkih i 9 ženskih; 13 ih se je obesilo, 8 hitilo vu Dunaj, 8 se je vubilo iz revolvera, 3 su se htilli črez oblok, 3 su se otrovali, a jedna starica 83 ljeta stara si je prerezala žile. Prešestnoga ljeta iznosil je broj samoubojicah vu Beču vu istom mesecu za 6 menje.

Aldovi vu Dahomeju.

Ovih dnevov povrnul se je iz Dohameja vu Afriki — jeden francuzki misionariuš vu Pariz imenom Dorgere, ter je pripovēdaj pobliže od navadah tamošnjega divjeg ljudstva (stanovništva). Tak n. pr. pripovēda spomenuti misionariš, da kada vumre tamošnji kralj onda se dvanajst mesecih po njegovoj smrti prinašaju aldovi na kraljevom grobu. Broj takvih aldovov iznosi po smrti vsakog kralja četiri jezere ljudih.

Izgoreli tovaruši.

Vu jednom selu torontalske varmegije vužgala se je ovih dnevov hiža nezdravnja oženjenoga Šrbina imenom Kočua. Gda je od hiže ogej zahatil i štalu, hoteli su ovi mladi tovaruši, da barem svoje dva konje izpeljaju iz stale, kad već štala mora izgoreti. Duk su oni dojdūci vu štalu nastojali vun zpeljati konje, najenkrat se je zrušil krov od stale i pokopa mlade tovaruše. Nado li ljudi našli su potli obedva tela obežgana.

Srećen, igrač.

Ovih dnevov negovori se vu glasovitoj igračnici Monte Karlu od ničesa drugoga nego od srećnoga igrača, nekakvoga Wellsa. On je gotovo vu tri dana dobil na igri šu mu od 20 jezer funti šterlinga, a to iznosi vu naš h penezi po priliki jeden fertalj milijuna forinti. Prešestni tork sel je Wells za stol i igral je neprestano jedenašt vur, i vu tom vremenu nije nikajjel. Sljedeća dva dana je isto tak delal i na koncu tretjega dneva odišil je Wells od stola kakti bogataš. Banka nejma nikakvoga ufanja, da bi peneze nazad dobila, pokedob je ov Englianez tak spameten i pazljiv bil, da je vsaki dan vekšu svotu (šumu) penez dimo posiljal da je sigurneši mogel biti.

Vlovljeni razbojniki.

Kak javljaju iz Carigrada, neki dan su turski žandari vlovili jednoga razbojničkoga šerega, koji je bil vu druztvu s poznatim razbojnikom Atanasijom. Razbojniki su hoteli orobiti poštu, koja je voz la veliku šumu penez, nu tom prilikom su jih vlovili žandari.

Grozna smrt.

Prešestni tork se je nekakva težakinja vu 38-mom ljetu življenja vu Budimpešti skončila na grozni način. Nesretna se je vu svojoj norosti hitila vu razžarenu peč i tam zevsema izgorila. Bila je težakinja vu jednoj fabriki (gde cigla delaju), a pred malo vremena joj je vumrlo dēte. Iz prevelike tuže za njim pala je vu gliboku žalost a na zadnje je obnorela. Zaradi toga su ju bili od-

pravili vu narrhaus (ludnica) ali od ovud su ju doktori za kratko vreme pustili, ar su mislili, da joj nije nikaj. Nu kad se je zenska povrnula dimo opazili su domari na njoj, da se njoj pamet mes. Zabrinuti za njezino troje dece vzeli su decu k sebi, ar su opazili, da mati ima nakanenje sa svojom decom nekaj strasnoga počinuti. Toj okolnosti ima se pripisati, kaj i decu nije postigla ista sudbina, koju i njihovu mater, ar je ona nakani i svoju decu zekgati. Rečenoga dneva okolo šeste vure pod večer, došla je nesretnica k peći i videć da tam nega grijača (hajcera), vupotrebila je sgodnu priliku, odprla je razžarenu peć i hitila se vu nju. Kad se je hajcer nazad povrnul, odprl je slučajno vrata od peći i vu njoj je opazil ženu, koja je bila vekšim delom izgorela.

Na biciklu po svetu.

Ovih dnevor došli su na biciklu vu Beč dva Erglianci imenom Stevens i Mičel, koji kane na biciklu preputovati čeli svēt. — Već su prešli Englezku, Irsku, Škotsku, Francezku, Švajcarsku, Vürtenberzku, Bavarsku i Česku. Iz Beča budu išli prek Gradca, Zagreba, Sarajeva i Salonike vu Malu Aziju Palestinu, Egiptom, Inčiju i Australiju.

Nekaj za kratek čas.

1.

Kak se mora tat zagovoriti.

Vu nekakvo selo dobežal je jeden nepoznani čovek. Komaj kaj je dobežal na jeden grunt i to na škedenj med mlatace, koji su žito vejali, spazil je kak za njim zandari bežiju, kojim je vušel, pak je rekel mlacom :

Ako Bogu znate ljudi! kada žandari dojdu i kad vas zapitaju jeli ste me gdě videli, rečite im da sam zdavnja već prek onoga brega prešel, a ja se budem skrill pod ov kup slame.

Vu tom toga su došli žandari i zapitali su mlatace: Jeli ste videli ovud iti jednuga čoveka — tata?

Mlataci su odgovorili: Kak nam je tat rekel, da je već zdavnja prešel prek onoga brega, a kak pak mi znamo ondji vam je pod onim kupom slame, pak kak vam je ve drago, ali hećete ve njemu veruvati ali pak nam.

2.

Gospa: Kada sam tvoja zaručnica bila, nadjala sam se, kad budeš već oženjen, da se pijanšćine ontaviš; ali do vezda nisam još nikaj opazila. — Jeli hećš za navěk tvoj kufrašti nos zadžati?

Gospon: Je, — hoćem! Ar pred me nom je on vsaki zločest čovek, koj svoju farbu premenja!

3.

Teški sen.

Bilo je okolo pol noći, a naš sused Florian se prebudi i počue vikati hrapavom glasom:

Mara, žena, duša druga, gdě je ta naša žganica? Mara se na njega vu snu iz dere:

Koga vraga! nemoguće, kaj budeš o pol noći žganicu laka? Na to njoj je muž rekel:

Dej mi je dej malo barem; ar sam ti senjal, da sem jel jako mastne žganice, pak se bojim, kaj mi nej naškodili.

The Gresham

Pri »The Gresham« zvanom londonškom društvu (vu Čakovcu je upravništvo pri Graneru stacunararu), je moći život osigurati. Tojest plati, gdo si hoće život osigurati, po letu veku ili menjšu svotu i to poleg toga, kak je gdo star i kak svotu hoće pa dobi, pak ako bi vumrl, herbom imenuto društvo zplati onu svotu, na koju je bil isti osiguren, ili ako doživi n. pr. 15—20 let, njemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moći život ženskah i decah osigurati. Ovo društvo na svoje glavno upravništvo vu Budapeštu.

Oglas.

Bezèthy István fiškaliuš je svoja kancelariju vu Čakovec Molnár Jožefa hižu prenesel.

NYILTÉR*

Fekete, fehér és színes se'yem szövetek 60 krtól fel egész 15 frt 65 krig méterenkint sima vagy tarkazott (mint egy 240 különböző minőségben, színben és mintazott szöveteket (körülbelül 2000 színben) küld végenként vám és postadíjmentesen Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) gyári raktára Zürichben. Minták megrendelésre azonnal küldetnek. Levelekre Svájcba 10 kros bélyeg ragaszandó.

*) E rovat alatt közölttekért felelősséget nem vállal a szerkesztő.

Gabonáirak. — Cena žitka.

1 m-máza. — 1 m-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	10 25 --
Zab	Zob	5 - 70 --
Rozs	Hrž	8—50 9 --
Kukoricza	Kuruza	6—60 --
Arpa	Ječmen	6 — — —
Fehér bab	Grah beli	7 - 50 --
Sárga »	» žuti	6—25 --
Vegyes »	» změšan	5—50 --

VASUTI MENETREND CSÁKTORNYÁN.

Indul	Napszaka	Óra	Perz	Idő	Gyors postá- és vegyesv.
Kanizsa felé	Reggel	5	—	Bpesti	gyorsv.
»	Délben	11	55	»	postav.
»	Ejje	10	23	»	»
Pragerhof felé	Reggel	6	20	Prágai	»
»	Délután	4	13	»	»
»	Ejje	1	15	»	gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	7	10	Bpesti	vegyesv
»	Délután	4	36	»	»
Varazsdig	Este	10	31	»	»
Egerszeg felé:	Délben	12	—	»	»
»	Reggel	5	33	Bpesti	»
»	Délben	12	03	»	»
Érkeztek					
Kanizsa felől	Reggel	6	30	Bpesti	postav.
»	Délután	4	17	»	»
»	Ejje	1	30	»	gyorsv.
Pragerhof felől	Reggel	4	29	Prágai	»
»	Délben	11	07	»	postav.
»	Ejje	9	53	»	»
Zágráb felől	Reggel	11	27	Bpesti	vegyesv.
»	Délután	4	10	»	»
»	Este	9	31	»	»
Egerszeg felől	Délután	3	41	Bpesti	»
»	Este	10	05	»	»

LOTERIJA.

Buda 16-ga aug. 1891.

29 82 50 6 31

ODGOVORNI UREDNIK:

MARGITAI JOZSEF

Glavni suradnik:

GLAD FERENCZ.

Pályázat.

A domásineczi (Zalam.) r. kat. iskolánál egy tanítói állomásra pályázat hirdettetik.

Fizetés: 300 frt, szabad lakás és elegendő tűzifa. Magyar és horvát nyelv tudása megkívántatik.

Pályázati határidő október hó 25. mikor is a pályázók személyes megjelenésre kéretnek.

A képesítővel felszerelt fiatalnő: **FILIPICH LAJOS** plébánoshoz Dekánoveczre intézendők. 872 2—3.

Richter-féle **Fejlettőró** Legujabb **türelmi játék.** 176 foladat. Nagyon érdekes és nagyon mulatságos. **Ára 35 kr.;** minden játékter kereskedésben kapható. Utazásokról olvunk magunkat és ezakis oly skatulyákat fogadjunk el, melyeken a gyári jel a „veres Horgony“ van.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva legelőcsőbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposasága és sokasága, rovatainak változatossága, kiünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb és e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőségével s alaposaságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt, amire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közül egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr. negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy héttel ingyen és bérmentve küld.